РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
"УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилати на адресу „SVOBODA“.

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота 11-го серпня 1917. Ч. 94. VOL. XXV. JERSEY CITY, N. J., Saturday, August 11, 1917. No. 94.

ДЕСЯТЬ ГУБЕРНІЙ МАЄ ВІЙТИ В СКЛАД УКРАЇНИ.

Дальший наступ союзних військ в Румунії. - 3.300 полонених.

В ПОЛЬЩІ ПРОГОЛОСИЛИ НІМЦІ ВОЄННИЙ СТАН.

Вісти з України.

Українці жадають десять ґуберній.

Петроґрад, 9. серпня. — Заступник президента кабінету, Некрасов, приймив нині депутацію представників Української Центральної Ради, яка заявила, що бажанєм Української Центральної Ради є, щоби в склад України війшли слідуючі ґубернії:

КИЇВ, ПОЛТАВА, ПОДІЛЄ, ВОЛИНЬ, ЧЕРНИГІВ, ХАРКІВ, КАТЕРИНОСЛАВ, ХЕРСОН, ТАВРІЯ І БЕСАРАБІЯ.

До найбільшої ріжниці прийшло з приводу Бесарабії, в якій українське населенє числить всего 19%. Українські делеґати обстоювали однак за влученєм Бесарабії до України на тій підставі, що Бесарабія є окружена українськими ґуберніями.

Остаточно прийшло до згоди в сей спосіб, що в спірних ґуберніях мається справу порішити при помочи „плєбісциту" (загального голосованя цілого інтересованого населеня).

Українська анархія.

Київ. — Недозволений міністром війни український військовий зїзд відкрито Центральною Радою в присутности понад тисячу учасників, які прибули з фронту. Для засідань силоміцю забрано міський театр. Перед засіданєм відбув ся ряд маніфестацій і мітинґів, на котрих аґенти Центральної Ради заставляли жовнірів клясти ся, що без автономії України вони не вернуть ся на фронт.

Вилізши на дзвіницю Софійського собору і задзвонивши в дзвони, аґітатори говорили жовнірам, що сьвята Софія витає свобідну Україну. Над думою повіває український прапор.

Заперечене брехні.

Київ, 20. червня. — Президія українського військового зїзду у відозві до населеня заявляє, що рапорт начальника міліції командантови війска київського округа про намір зоруженої ґрупи Українців заняти державний банк і казначейство (скарбницю, касу) не відповідає дійсности, тому, що зїзд зовсім над тим питанєм не радив.

Мітинґ протесту проти Українців.

Київ. — Вечером в Купецькім саді в часі проходів нагло зібрав ся мітинґ проти домагань Українців. Прибувший до Києва Лев Дейч сказав витаючій його публиці: „Я Київлянин, корінний Українець, стою за свободою і самоозначенєм народів, але не можу погодити ся з такими формами українського руху, в які він виливаєть ся. Жадаючи негайного порішеня українського питаня, Українці вносять колотнечу в справу революції і ллють воду на колеса Вільгельмового млина". Публика устроїла Дейчови шумну овацію.

Мітинґ українських самостійників.

В Троїцькім народнім домі уладили мітинґ українські самостійники, зібравши дві тисячі простого народу. В промовах московський нарід називав ся одним з найменьше культурних, диким і рабівничим. Говорило ся, що лише самостійність забезпечить українському народови всі права, а хто буде тому перешкаджати, той буде зігнений (скручений) в баранячий ріг. Мітинґ скликав союз української держави, який видав „Катехизм Українця", котрого друга заповідь звучить: „Всі люди — твої брати; тільки Москалї, Ляхи і Жиди є ворогами нашого народу". Такі крайні дивацтва є правами для українського народу.

(„Новое Время", з 21. червня).

Москалї проти Українців.

В рубриці „точки погляду" петроґрадське „Новое Время" (з 21. червня б. р.) пише:

У нас чомусь мало звертають уваги на український рух. Якось відхрещують ся від нього. „Хохли" дурять і не виплачуєть ся з ними числитись.

А тимчасом український рух власне, в теперішну хвилю уявляє з себе політичний чинник першорядної ваги. Не в тім змислї, чи Україна відірветь ся, чи не відірветь ся від Росії: Бог дасть, установчі збори зможуть полагодити і те болюче питанє. На український рух треба глядіти тепер як на ярку форму появи націоналїзму — стихійного, перед нічим не остановляючого ся націоналїзму.

В одну з київських редакцій представитель Полуботкового війска приніс якусь декларацію, написану в українській мові. Секретар редакції попросив його перекласти декларацію на російську мову. Бравий запорожець відповів, що він „по московськи" не знає. Секретар взяв перо і став перекладати сам. На однім слові він запутав ся: що то таке? Запорожець зараз і дуже ввічливо йому переклав. Але як: на московську мову? О-о, наївні горожани Петроґраду!... На найкрасшім парижськім діялекті (по французьки) він вияснив значінє хитрого малоросійського слова.

Чому се важне?

У нас столиця в руках інтернаціоналістів, то є людий, яким тісно жити в границях російської держави — людий, які думають, що Европа вже дозріла для знищеня всіх державних гарниць, аби пролетар в кождім місци Европи чув себе гейби дома. Так думають наші міністри. А тимчасом в Києві з горячковою бистротою будують ті рогачки, котрими буде окружена Україна. На Українї появляють ся люди, яким навіть російська держава видаєть ся малою; вони хочуть заперти ся на своїх хуторах; вони навіть в Москві чують ся чужими.

Панове інтернаціональні соціялісти! Чи Ви бачите, що на Українї росте соціяльний рух, рух широко демократичний — того

(Продовжене на стороні 2-гій).

НА СХІДНІМ ФРОНТІ.

Російські війска мали опорожнити Каменець Подільський і Проскурів.

ЛОНДОН, 8. серпня. — **Після донесеня петроґрадської часописи „Новое Время" російські війска опорожнили міста Каменець Подільський і Проскурів.**

Каменець Подільський і Проскурів лежать в подільській ґубернії.

Каменець Под. є столицею подільської ґубернії. Місто положене над рікою Смотричем, 25 км. від границї Галичини. Числить 35.000 населеня. За часів польського панованя Каменець Под. був сильною кріпостию. Каменець Под., хоч осідок ґубернії, до вибуху війни не був получений зелїзницею. Підчас війни по занятю Галичини російськими війсками побудовано зелїзницю через Каменець Под., яка лучить київсько-одеський шлях з Гусятином і Скалою над Збручем.

Проскурів лежить над рікою Бугом (який вливає до Чорного моря) при зелїзничім шляху, який веде з Тернополя до Києва. Місто віддалене 60 км. від границї Галичини. Числить 23.000 мешканців.

Дальші успіхи союзних війск в Румунії.

БЕРЛІН, 8. серпня. — Німецький урядовий рапорт звучить:

„АРМІЯ КН. ЛЕОПОЛЬДА: На тім фронті вчера не прийшло до важнійших воєнних операцій.

„АРМІЯ АРХ. ЙОСИФА: В лісистих Карпатах австро-угорські полки здобули приступом ряд сильно укріплених становищ. На полудне від Касінолюї, на північ від монастиря Лепса, напади румунських війск були безуспішні.

„АРМІЯ МАКЕНЗЕНА: На північ від Фокшані відбуваєть ся завзята битва. Наші війска осягнули нові успіхи. Змаганє російських і румунських війск, які переводили протинаступи, були безуспішні. Як зізнали російські полонені, в тій битві бере участь 12 полків".

Протинаступ російських війск над Збручем.

ПЕТРОҐРАД, 8. серпня. — Російський рапорт звучить:

„В околиці Сидонівки і Бродів неприятель вдер ся в наші окопи. При помочи протинападу неприятеля прогнано.

„В околиці устя Збруча до Днїстра наші війска перевели протинаступ і прогнали неприятеля зі села Боришківці і Вигода, здобуваючи також горбки, положені на захід від згаданих сіл. 7 офіцирів і 300 жовнірів враз з 4 машиновими крісами взято в полон.

„У вівторок неприятель продовжував дальше свій наступ здовж шляху Фокшані-Маразешті. Наші війска були приневолені уступити дальше на північ".

Баґнети і камінє в браку амуніції.

ПЕТРОҐРАД, 8. серпня. — В полудневій части Карпат відворот російських війск триває дальше, але вони ставлять дуже завзятий опір і борють ся о кожду пядь землї.

Деякі полки, яким вийшла амуніція, бороли ся вчера на шляху, котрий веде з Кімполюнґа до Ляментелюй, баґнетами і камінем, уступаючи поволи назад.

Торжественний вїзд австрійського цїсаря до Черновець.

ВІДЕНЬ, 9. серпня. — **Австрійський цїсар,** який відбув торжественний вїзд до Черновець, повернув нинї з Черновець до Відня.

Союзні війска полонили 3.300 жовнірів в околиці Фокшані.

БЕРЛІН, 9. серпня. — Німецький урядовий звіт звучить:

„Сильні російські і румунські війска робили зусиля, щоби відзискати становища, які неприятель заняв в околиці Фокшані. Всї напади відбито з тяжкими для них втратами.

„Число полонених зросло на 3.300".

Німецькі війска в Румунії зближають ся до міста Текучію.

ЖЕНЕВА, 9. серпня. — Після донесеня з Відня армія Макензена стараєть ся виперти російсько-румунські війска на східний берег Серету. Німецькі війска перевели наступ між Фокшані і Маразешті і переломили зелїзничий шлях, який лучить обі повисше згадані місцевости. **Їх дальший наступ є звернений на місто Текучію, яке лежить при шляху, що веде з Ґалацу на північ до Ясів,** теперішного осідку румунського правительства.

Одеса — цїлию наступу союзних війск.

ЛОНДОН, 9. серпня. — **Останні рапорти, які наспіли зі східного воєнного терену, вказують, що цїлию наступу німецьких війск є здобутє міста Одеси.**

Воєнні кореспонденти заповідають, що Бесарабія буде небавом головним тереном воєнних операцій.

Якраз під сю пору в полудневій Росії відбувають ся жнива. Німці певно надіють ся, що їм вдасть ся захопити у свої руки збіже, заки ще воно буде з поля забране.

В РОСІЇ.

Перше засїдане ратункового кабінету.

ПЕТРОҐРАД, 8. серпня. — **Вчера відбуло ся перше засїдане нового кабінету.**

Президент кабінету, Керенський, заявив у своїй промові, що кабінет мусить звернути всю свою увагу і працю на дві справи: **на національну оборону перед ворогом і на переведене внутрішної орґанїзації,** передівсім на поли економічнім і фінансовім.

Політика нового російського правительства, на чолї котрого стоїть знова Керенський, правдоподібно віддалить ся тепер від елементів радикальних, а зближить ся до елементів більше консервативних.

Новому кабінетови надано назву „ратункового кабінету Росії". Все, що теперішний кабінет доси зробив, вказує на те, що він рішив ся за всяку цїну продовжати війну.

З другої знова сторони треба признати, що в дійсности пропасть між радикальними і консервативними елементами істнує надальше. **Треба надіяти ся, що нове правительство буде мати до побореня чимало нових великих трудностий.**

Ґен. Корнїлов заповідає другу добу.

ПЕТРОҐРАД, 8. серпня. — Воєнний кореспондент лондонської часописи „Таймс", який перебуває в головній кватирі ґен. Корнїлова, головного команданта російських війск, доносить, що ґен. Корнїлов зробив отсю заяву:

„Перша доба війни скінчила ся і нині розпочала ся друга доба.

„Є виключеним, щоби Росія уступила з поля битви і заключила соромний мир. Се перемінило би Росію в німецьку провінцію.

„Ми маємо 10 міліонів рекрутів; частина з них вже вправлена. Англія і Франція мусять нам помогти і дати нам офіцирів, як се вони зробили були для Ґерції, Румунії і Злучених Держав".

Керенський одержує богато листів з погрозами.

ПЕТРОҐРАД, 8. серпня. — **Президент кабінету, Керенський, одержує богато листів з погрозами. Вороги Керенського орґанізують замахи на його житє.**

14 російських жовнірів, які допускали ся надужить в Тернополи, розстрілено.

ПЕТРОҐРАД, 8. серпня. — **Воєнний суд засудив на кару смерти через розстрілене 14 російських салдатів, котрі підчас опорожненя Тернополя допустили ся рабунків і знасилували жінки.**

Відносини в Росії поправляють ся.

ЛОНДОН, 9. серпня. — З вістий, які наспіли з Петроґраду, можна вносити, що відносини в Росії з кождим днем поправляють ся. **Загалом беручи, теперішнє положенє можна вважати вдоволяючим.**

Доходить чутка, що Керенський звернув ся о пораду до „бабушки революції", Катерини Брешковської.

Виступленє Церетелія з кабінету зробило загалом добре вражінє. **Церетелї, будучи поза кабінетом, буде міґ удержати лучність між кабінетом і Радою робітничих і салдатських депутатів.**

Петроґрадський кореспондент заявляє вкінци, що на случай, коли би Керенському не повело ся осягнути цїли, російська демократія потерпіла би удар, від якого вона ніколи не могла би піднести ся.

Повна свобода віри для католиків-уніятів.

ПЕТРОҐРАД, 9. серпня. — **Провізоричне правительство знесло всякі обмеженя, які відносили ся до католиків-уніятів.**

На місце синода міністерство віроісповідань.

ПЕТРОҐРАД, 8. серпня. — **Нове правительство рішило знести уряд оберпрокуратора сьвятійшого синода, а натомісць утворити міністерство віроісповідань.**

2 міліони рублїв для політичних збігців.

ПЕТРОҐРАД, 9. серпня. — Міністер для заграничних справ, Терещенко, призначив 2 міліони рублїв на кошти повороту російських політичних збігців до Росії.

Богато фабрик замкнено з причини браку угля.

ЛОНДОН, 9. серпня. — **Петроґрадський кореспондент доносить, що одна фабрика за другою перестає працювати з приводу браку опалового матеріялу.**

Перед складами угля і дров стоять довгі ряди людий, ожидаючи черги, щоби могли набути хоч трохи угля або дров. Зближаюча ся зима переймає мешканців, а передівсім по містах, великим страхом перед небезпекою зимна.

В Росії друкуєть ся денно 50 міліонів рублїв.

ПЕТРОҐРАД, 8. серпня. — Бувший міністер фінансів, Шінґарйов, промовляючи на конґресі кадетів, заявив, що **під теперішну пору друкуєть ся в Росії денно по 50 міліонів паперових рублїв.** В маю друкувано денно по 35 міліонів.

В друкарні гроший, де в часї мира працювало 700 робітників, нині працює поверх 8.000.

Перші американські війска відійдуть на поміч Росії.

ВАШІНҐТОН, 9. серпня. — Після зложеня звіту Рутом, який перед кількома днями повернув з Росії, сенатор Г. Луїс з Іллінойс заявив:

„Перші американські війска, які будуть післані до Европи, відійдуть до Росії, щоби скріпити ті вірні російські війска, які борють ся за наші принципи. Ми мусимо дати російському народови не лише средства поживи і воєнні матеріяли, але також і війска".

Відтак вказав сенатор на конечність висланя американських війск також на поміч Італії.

Секретар війни заховує мовчанку. Він анї не опрокинув анї не потвердив доси заяви сенатора Луїса.

(Продовжене на стороні 2-гій).

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
to United States:	В Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
to Jersey City and to foreign countries:	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.75 per 6 months	на пів року $1.75
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Montgomery.

З біжучої хвилі.

Комісія під проводом Елігу Рута, яка їздила до Росії, вже повернула до Вашінґтону і відбуде кілька конференций з правительственними урядниками, представляючи їм загальне положенє в Росії.

Обговорюючи справи, які Елігу Рут має представити президентови Вілсонови, кореспондент нюйорської часописи „Ді Сон" в телеґрамі з Вашінґтону доносить:

Є звісним, що комісія має представити президентови нові огляди про дуже важний рух в Росії, який має на ціли освободити Фінляндію, Україну, Польщу і части Кавказу від центральної управи Петроґраду.

Комісія є тої гадки, що сей рух є головно маніфестацією, аби Росію перетворити у федеративну державу, більше або меньше подібну до Злучених Держав, де кожда держава рішає про свої льокальні справи, а всі спільно рішають справи, які дотичать Росії яко цілости.

Ріжниця між Росією і Злученими Державами є та, що в Злучених Державах лучили ся поодинокі стейти в ціли зцентралізованя власти, а в Росії ділять ся поодинокі держави в ціли здецентралізованя власти.

Всеукраїнський селянський зїзд в Києві, який відбув ся в почи 13. червня б. р., ухвалив слідуючу резолюцію про московські ґазети на Україні, які не є льояльними супроти української справи:

Всеукраїнський селянський зїзд, обсудивши справу про становище московських ґазет на Україні супроти українського питаня і принявши до відома, що в більшій части сі ґазети осьвітлюють невірно український рух, а декотрі, приміром „Кіевлянинъ", що дня ведуть всякими нечесними средствами боротьбу з українським рухом, постановив:

1. Селяни не повинні передплачувати і читати чорносотенну ґазету „Кіевлянинъ".

2. Иншим ґазетам, які невірно реферують жаданя і потреби українського народу, ставимо се на взір, і сподіваємо ся, що московська преса на Україні буде вірно осьвітлювати український рух.

Віденська „Райхпост" доносить, що на Україні завдяки митрополитови Шептицькому так масово переходять тепер на католицизм, як в 980-тих роках, за часів великого українського князя Володимира, мешканці України переходили на християнство. По цілій Україні населенє ентузіястично з прапорами в руках витає митрополита Шептицького.

На всеросійськім зїзді представників рад робітничих і жовнірських делеґатів, який відбув ся у Петроґраді 16. липня б. р., промовляв провідник російських большевиків, Н. Ленін, взиваючи селян, робітників і жовнірів, аби вони не звертали уваги на роботу теперішного правительства.

На зазив Леніна почав відповідати міністер Керенський, кажучи між иншим, що Ленін не може бути соціялістом, бо кличем його партії є: арештувати, розбивати і загарбувати. „Хто ви такий: — запитав Керенський Леніна — соціяліст чи держиморда?"...

Відтак Керенський заявив, що робота большевиків мусить завести в Росії диктатуру. „Але диктатором буду не я, котрого ви стараєте ся зробити диктатором". — відпекував ся Керенський.

А нині що бачимо? — **Керенський став диктатором!...**

ГРАНИЦІ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.

Еже телеґрама з дня 6. серпня принесла була вістку, що делеґати українського правительства прибули під проводом В. Винниченка до Петроґраду, щоби спільно з російським провізоричним правительством полагодити справи, які стоять у тісній злуці з признанєм Україні автономії.

З донесеня нинішної телеґрами виходить, що першою і найважнїйшою точкою спільних переговорів між делеґатами Українців і провізоричним російським правительством є **означенє границь України.**

Як се дальше показуєть ся з телеґрами, Українці поставили жаданє, щоби в склад України війшли слідуючі ґубернії: Київ, Поділє, Волинь, Чернигів, Полтава, Харків, Катеринослав, Херсон, Таврія і Бесарабія.

З повисше наведених ґуберній перших 8 ґуберній є чисто українські, в таврійській ґубернії українське населенє числить 42%, а в бесарабській лиш около 20%. Однак в таврійській ґубернії Українці мають релятивну більшість (Українці 42%, Москалї 28%, Татари 13%, Німці 5%, Жиди 5%, Болгари 3%, Вірмени 1% і т. д.). Зате в ґубернії бесарабській більшість населеня є румунська. Тому й провізоричне російське правительство не хотїло згодити ся на влученє бесарабської ґубернії до України; натомісць українські делеґати і російське правительство згодили ся, щоби справу належаня Бесарабії порішити через голосованє її населеня.

В телеґрамі нема однак згадки ще про инші території, заселені Українцями, а які без сумніву мусять війти в склад української держави. І так, нема згадки про українські повіти ґуберній курської і вороніжської та области донської і Кубані, в якій українське населенє має релятивну більшість. На Кубані числять Українці 47%, „Москалї" 44% і кавказькі племена 9%).

В телеґрамі нема також зовсім згадки про сї українські землї, які находять ся під теперішну пору в руках німецько-австрійських війск. А треба припускати, що й справа приналежности тих земель мусїла бути також предметом переговорів і зістала засадничо полагоджена.

Загалом беручи, треба припускати, що українські делеґати предложили провізоричному російському правительству жаданя щодо границь української держави згідно з ухвалами, принятими на Всенародних Українських Зборах в Києві, то є жаданя границь після проєкту, виготовленого Садовським.

З повисших отже причин треба припускати, що телеґрама не є точна і не подає повного образу щодо границь нової української держави.

Ся телеґрама має для нас ще й инше значінє. Вона є для нас потїшаючим обявом, що жаданя нашого народу є щораз близші до свого здїйсненя, та що се здїйсненє не відкладаєть ся на пізнїйше, але переводить ся у теперішній порі. І се діє ся не без причини, що український нарід настає усильно на як найскорше здїйсненє своїх домагань. Чим скорше українська держава буде зорґанізована, тим більшу силу і тим більше значінє буде мати український нарід. А зі силою і значінєм українського народу стоїть у тісній злуці його будучність.

Кінця війни ще не видати. Заки війна скінчить ся, можуть зайти ще ріжні події, яких ми може нині й не надїємо ся. До сього нам треба як найскоршої і як найсильнїйшої орґанізації нашого народу.

ГОЛОСИ З АВСТРІЙСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ.

Берненський кореспондент лондонського „Таймсу" пише до своєї часописи:

З початком червня перший раз від сараєвського атентату скликано знова австрійський парлямент. Точних голосів і поглядів послів ріжних національностий не можна докладно подати, бо цензура так строго переглянула кождий звіт, який мав іти за границю, що про всьо згадане можемо лише загально говорити. Підчас сеї сесії державного парляменту виявило ся богато зневіри і знеохоти, богато жалів, про які ся інституція (парлямент) не мала ніколи нагоди чути.

Вкінци кождий національний елемент, який помимо своєї волї творить часть австрійської держави, одержав нагоду устами своїх репрезентантів висказати свій голос; і сї репрезентанти сказали своє слово досить виразно, аби кинути ярке сьвітло на данї відносини в державі, про які ми ніколи не могли довідати ся, бо цензура конфіскувала всьо, що попало під руки.

Мимо сих обставин ми успіли вчасти довідати ся про справи, які відгравали ся за запертими дверми габсбурського дому. Парлямент від початку отвореня своєї сесії відбув дуже мало засїдань; однак і ті, які відбули ся, є достаточним сьвідком, що національні ворожнечі від початку війни дуже сильно заострили ся. Всякі красні поговірки і високо настроєні статї про патріотичне самопожертвованє, з яким ріжні національности взяли ся обороняти Габсбурґів, були пустими байками. **Анї Поляки, анї Чехи, анї Українці, анї Румуни не „кинули ся добровільно і з одушевленєм проти ворога".**

„**Війну** — крикнув на самім початку своєї промови в парляментї чеський посол Скріберни — **виповіджено проти нашої волї!** Тисячі Чехів, Італїйців, Румунів і полудневих Славян замкнено до концентраційних лягрів (таборів) і арештів яко „підозрілих" і „непевних", а сотки — скільки їх було, не мож певно знати — згинули там голодовою смертю. Шибеницї запанували в Австро-Угорщині, наче за часів Метерніха, Радевского і Гайнава.

„І навіть тепер, підчас засїданя парляменту, горюють в арештах десятки послів Славян і Італїйців, а їх місця у парламентї стоять пусткою. Австрія попровадила подвійну війну: одну проти Італїї, а другу проти її родини".

По 3-лїтнім гнетї ненависть чужих національностий вибухла в парламентї з подвійною силою. Президент міг дзвонити дзвінком і кричати о спокій, скільки сам хотів; він мав перед собою утихомирити бухаючий вулькан.

Підчас того заміщаня даєть ся чути голос: „Се ще замало вивішано!" — Се голос чесько-німецького посла Гайне, звернений в сторону чеських послів. — „Ви зрадники цїсаря і держави" — крикнув до Чехів тубальним голосом німецький національний посол Вольф.

Один соціялїстичний посол, який був в армії на фронтї, оповідає, що коли він просив свого капітана, аби йому видав відповідні папери, бо він хоче їхати на засїданє парляменту, то капітан закричав до нього: **„Ви є всї до нїчого! Послів повинно ся спалити; так, спалити, а тодї запанує спокій".**

Клерикальні посли виступають проти Жидів. Жиди жалують ся на переслїдуваня, головно в Галичині. Італїйці і полудневі Славяни нарікають на страшний гнет зі сторони правительства.

Се є теперішна Австрія під панованєм молодого цїсаря.

Лондонський „Ню Стейтсмен" пише: **„Талєргоф у Стирії погребав 5.000 Чехів, яких інтерновано там яко політично підозрілих"** — заявив чеський посол Скріберни підчас своєї промови в австрійськім парляментї 14. червня. 1.200 інтернованих вмерло лише на заразливі недуги; на цвинтари є знова 2.000 нових могил. Старців, женщин і дівчат зігнано разом і в нечистих товарових возах відослано до талєргофського пекла. **Один транспорт, зложений із 43 інтернованих, мадярські гонведи змасакрували таки в дорозї!** Крім того інтернованих підчас їх побуту в Талєргофі бито і катовано, аж доки не текла кров!"

Встає др. Кость Левицький, посол з України, і заявляє, що в серпни 1914 року цивільні і військові власти в Галичині почали страшну війну проти невинного і безборонного населеня України. „Тисячі мущин, женщин і дітий — говорить др. К. Левицький — **розстріляно або повішено на приказ воєнних судів, а вже серед найліпших відносин їх інтерновано. Серед страшних насильств і знущань зі сторони військових властий їх замкнено до арештів".**

Провідник польських соціялїстів, Дашинський, змальовує „освободженє" Галичини через австро-угорські і німецькі війска в лїтї 1915 року. **„Їх похід через Галичину — се був похід шибениці і мордів** — крикнув Дашиньский. — **Деякі кажуть, що вивішано 30.000 осіб, инші знова кажуть, що число вивішаних виносить навіть два рази більше. Вішали людий і навіть не знали за що!"**

Тут також зірвав ся з місця посол Гайне і крикнув, що „в Галичині ще замало вивішано".

Вісти з України.

(Продовженє зі сторони 1-шої).

Ви заперечити не можете — і в той час зовсім противний Вашому інтернаціоналізмови?...

Повисші стрічки сьвідчать, як тяжко є позбути ся минулих гріхів і стати ся справедливою супроти всіх людиною. „Новое Время" ще й нині держить ся чорносотенної мірки щодо Українців і розпучливим голосом накликає „власть імущих" до боротьби з ними. Дарма! Минули ті часи і нині Українці, мимо російських інтернаціональних соціялїстів, женуть вперед, покладаючи ся на свою власну, розбуджену революцією силу.

Постанови Українців.

Одеса. — Українська військова рада стала поширювати в останнім часї проклямації з зазивом, аби Українці не виступали на фронт, поки не будуть утворені осібні українські військові відділи, тому, що відїзд українських сил з Одеси грозить обороні прав українського народу, які то права нарушують суспільні орґанізації і представники військових властий. Під впливом тої аґітації маршові роти одного з місцевих резервових полків, призначені до відходу на фронт 16. червня, заявили, що з Одеси не підуть. Рівночасно Українці вислали делеґацію до головного команданта фронту, ґенерала Щербачева, з просьбою, позволити на орґанізацію українських полків. Офіцирів і членів полкового комітету, які намовляли роти послухати розпоряджень військових властий, названо на засїданю ради провокаторами. Вчера вечером скликано засїданє екзекутивного комітету жовнірських і робітничих депутатів, при співучасти начальника штабу округа, ґен. Аркса, і предсїдателя Української Ради, доктора Луценка. Наради протягнули ся до рана і мали бурний вигляд.

Доктор Луценко відмовив ся взяти назад заяву Ради і не згодив ся скликати її щераз для перегляду її постанов. **Він зажадав негайного признаня прав Українців на автономію, національне військо і заявив, що не вірить російській демократії. Він предложив комітетови приняти резолюцію про безпроволочне проголошенє автономії України і про зміну розпорядженя Керенського в справі заборони українського військового зїзду.** Резолюцію, предложену доктором Луценком, відкинено, почім екзекутивний комітет приняв слїдуючу резолюцію:

„Признаючи права України на автономію, екзекутивний комітет вважає таке жаданє, як орґанізація національних відділів, не на часї. Маршові роти за всяку цїну повинні відійти на фронт і комітет вірить, що Українська Рада поможе йому в тій справі. На засїданю вияснило ся, що один з найдїяльнїйших українських аґітаторів, які накликували жовнірів-Українців до непослуху, прапорщик Шевченко, вже давно мав піти на фронт, але лишив ся на просьбу офіцирів, в роді потрібного українського діяча. Резолюція, принята нині екзекутивним комітетом робітничих і жовнірських депутатів, буде розглядати ся нині на зборах всіх ротних і полкових комітетів.

(„Новое Время", з 17. червня).

ВОЄННІ ВІСТИ.

(Продовженє зі сторони 1-шої).

Австрія зі страху перед Італією не хоче дати своїх війск проти Росії.

ВАШІНҐТОН, 8. серпня. — Після урядових вістий, які тут наспіли, Німеччина мала намір перевести великий наступ проти Росії, щоби використати теперішний заколот і нелад в російській армії і її зовсім виключити на протяг дальшої війни.

Щоби перевести сей плян в житє, німецький генеральний штаб візвав, щоби значне число австрійських дивізий перенести з італїйського фронту на російський. **Однак австрійське правительство спротивило ся тому, вважаючи перенесенє хоч би одної дивізії з італїйського фронту за небезпечне, маючи сумний досьвід з попередного року. Натомісць австрійське правительство згодило ся покликати до війска старших людий і тих вислати на російський фронт.**

Ґен. Конрад фон Гецендорф, який є тепер головним командантом австро-угорських війск на італїйськім фронті, перебуває постійно на сїм фронті, з виїмком короткого побуту в Галичині.

Австрійці надіють ся небавом зі сторони Італїйців загального наступу і тому нагромаджують як найбільше війск і артилерії на сїм фронті. Інсбрук, столицю Тиролю, з поспіхом укріплено. Також побудовано сильні становища, щоби здержати наступ Італїйців на Триєст і Любляну. Всї приготованя відбувають ся під особистою командою ґен. Конрада. Загальне переконанє панує в Австрії, що в осени розпічнуть Італїйці великий наступ проти центральних держав.

Австрія мала також в останних часах побільшити значно число своїх підводних лодок на Адрійськім і Середземнім мори.

В АВСТРО-УГОРЩИНІ

Поляки проти участи в кабінеті.

КОПЕНГАҐЕН, 8. серпня. — **З Відня доносять, що на останнім засїданю польського кола ухвалено не брати участи в твореню нового австрійського кабінету.**

З тої причини президент, др. Зайдлер, мусів покинути свій плян утвореня парляментарного кабінету.

У Варшаві проголошено военний стан.

ЛОНДОН, 8. серпня. — **До Швайцарії надійшли вісти, що положенє в Польськім Королівстві є грізне.**

Німецькі власти припускають можливість революції серед Поляків. Всї жінки німецьких урядників, які перебувають в Польщі, виїхали назад до Німеччини.

У Варшаві і в инших польських містах проголошено военний стан. Заворушеня в копальнях, які недавно здавлено силою і з проливом крови, вибухли наново.

Німцї арештують Поляків.

КОПЕНГАҐЕН, 9. серпня. — **Кількох членів польської радикальної партії буде поставлених перед военний суд. Їх обжалувано за бунтоване польського населеня проти Німців.**

Між арештованими находять ся також два члени військової комісії, Енджейович і Левіцкі (?). Першого засуджено на 3, а другого на 5 літ вязниці.

НА МОРИ:

Анґлія втратила за тиждень 23 кораблїв.

ЛОНДОН, 8. серпня. — **Анґлійська адміраліция доносить, що в протягу останного тижня жертвою підводних лодок і мін впало 23 анґлійських кораблїв.**

З того числа припадає: 21 на кораблї повисше 1.600 і 2 на кораблї понизше 1.600 тон.

Франція втратила в однім тижни 6 кораблїв.

ПАРИЖ, 8. серпня. — Тижневий урядовий звіт виказує, що в протягу останного тижня впало жертвою підводних лодок **6 кораблїв**, з того 4 повисше 1.600 тон і 2 кораблї понизше 1.600 тон.

Італія втратила 3 кораблї.

РИМ, 8. серпня. — Після урядового звіту Італія втратила в останнім тижни 2 більші і один меньший корабель.

Передівсім сильна бльокада Анґлії.

ЛОНДОН, 9. серпня. — **З Амстердаму доносять, що німецька адміраліция рішила на будуче обмежити діяльність підводних лодок до переведеня сильної бльокади Анґлії.**

В сей спосіб надієть ся німецька адміраліция завдати своїм ворогам найсильнїйший удар, бо Анґлія є нині головним воєнним доставником для своїх прочих союзників.

Японія вицофала свою фльоту зі Середземного моря.

ВАШІНҐТОН, 7. серпня. — **Нині одержано вістку, що адміраліция японської маринарки рішила забрати зі Середземного моря всї свої военні кораблї.**

Японія вислала була в марті на Середземне море фльотилю торпедовців, які мали служити для охорони торговельних кораблїв.

Рівночасно одержало анґлійське правительство від Японії повідомленє, що японія не має наміру на будуче висилати якінебудь воєнні кораблї на веропейські води.

Міжнародна конференція соціялїстів в Стокгольмі розпічнеть ся 9. вересня.

СТОКГОЛЬМ, 7. серпня. — Екзекутивний комітет маючої ся відбути міжнародної конференції соціялїстів повідомив соціялїстичні орґанізації всіх держав, що **конференція розпічнеть ся в Стокгольмі дня 9. вересня.**

Ґен. Кевеш іменований полевим маршалком.

ВІДЕНЬ, 8. серпня. — **Ґенерал Кевеш,** командант австро-угорських війск, які заняли Буковину, зістав іменований **полевим маршалком.**

(Ґен. Кевеш відзначив ся вже давнїйше підчас наступу на Сербію і Чорногору. Він був тодї командантом західної армії, яка здобула Чорногору і західну часть Сербії).

Уголь є нині королем в Европі.

(На підставі звіту американського воєнного кореспондента, Карла Г. Віганда).

—o—

Уголь є нині королем в Европі. Один німецький учений предсказав свого часу, що „король уголь" рішить вислід війни.

Що уголь вже нині є дуже важним чинником та що слідуючої зими його значінє ще більше зросте, сього не дасть ся заперечити. Німеччина й Анґлія є головними доставцями для своїх союзників. Але продукція в обох краях є обмежена через брак робучих сил. Сей брак дасть ся тим більше відчувати, чим довше війна триває.

Уголь відграє у війні такусаму ролю, коли не більшу, як амуніція. Без угля є безсильні фльоти, без угля не можна доставити ні війск ні амуніції.

Анґлія мусить не лише покрити запотребованє угля своєї фльоти, зелїзниць, фабрик і т. п., але вона мусить також заосмотрити в уголь своїх союзників, а передівсїм Францію й Італїю. І власне тут німецькі підводні лодки роблять велике знищенє, маючи головно на цїли сї краї зовсїм відтяти від угля, або доставу угля по можности обмежити.

Норвеґія, Швеція, Данія, Голяндія, Швайцарія, Франція, Італія і Росія будуть мусїли слїдуючої зими мерзнути, як ніколи передтим. Міста і села позістануть майже в темноті, бо дуже мало або зовсїм не одержать угля.

Німеччина, крім своїх власних покладів угля, має ще до свого розпорядженя углеві поклади у Франції і Бельґії. Тут у Злучених Державах, здаєть ся, люди все ще не годні зрозуміти, яку силу і вплив має Німеччина на невтральні держави через свої засоби угля. В заміну за уголь Німеччина дістає від Швайцарії, Голяндії, Данії, Швеції, а навіть від Норвеґії тих матеріялів, яких вона потребує.

Коли би у Вашінґтонї хотіли се зрозуміти, то ледви хотіли би вірити в можливість, що котрісь з тих невтральних держав можуть зірвати зносини з Німеччиною.

Звязь, яка лучить північні невтральні держави, а по части й Швайцарію, з Німеччиною, є уголь.

За гроші в Німеччині купити угля не всилї, а ще тимбільше на вивіз за границю. Одинокий спосіб для заграничної держави, щоби дістати від Німеччини уголь, є виміняти на такі товари, яких вона потребує. Голяндія, Данія, Швеція і Швайцарія мусять мати уголь, бо в противнім случаю станули би зелїзниці і фабрики. Сама Швеція мусїла би на случай браку угля звільнити 300.000 робітників. Перед війною Швеція діставала чотири пяті части свого запотребованя з Анґлії. Нині дістає з Анґлії дуже мало, а в деяких місяцях зовсїм не дістає. Тесаме можна би сказати про Данію і Голяндію.

Німецький уголь є в тих краях нині цїннійший ніж золото. Наслідком того Німеччина бере в заміну такі товари, яких вона конче потребує, а іменно: коні, рогату худобу, солонину, масло, яйця і т. п.

В 1914 р. Анґлія продукувала 297 мілїонів тон угля, Німеччина 276 міл. тон, Австро-Угорщина 60 міл. тон. Крім того Німеччина користає з французьких покладів (річна продукція 45 міл. тон) і бельгійських (річна продукція 25 міл. тон).

У Стокгольмі коштує тепер одна тона анґлїйського угля найменьше 84 дол., а тона німецького угля 25 дол. Ціна за сяжень дров у Швеції піднесла ся тепер на 18 дол. Сотки акрів лїса вирубано в Швеції і Норвеґії, щоби заступити брак угля. Голяндія і Данія мусять палити лише углем, бо не мають лїсів.

Брак угля в Росії мaєть ся представляти ще гірше ніж деинде. Угля за ніяку ціну не можна дістати. Уголь, який є, забирають зелїзниці. Люди, які недавно повернули з Росії, заповідають, що Росія буде мусїла богато витерпіти з причини зимна в найблизшій зимі, навіть на случай, коли би прийшло до мира.

Справа з углем у Франції й Італїї не стоїть лїпше. Навіть у Німеччині, помимо її великих засобів угля, останної зими давав ся відчувати брак угля. Причиною сього був брак робітника і возів та великий вивіз угля до невтральних держав. До браку угля причинило ся також і те, що останної осени тисячі копальників працювали при окопах у Франції та що в зимі з приводу великих морозів не можна було вживати до комунїкації каналів.

Отсе є головні причини, задля яких годі надіяти ся, а навіть годі змусити невтральні держави, щоби вони зірвали з Німеччиною, або замкнули для неї свої границї. Сього не можна надіяти ся, як довго Анґлія і Злучені Держави не будуть всилї доставляти невтральним краям угля, яке їм нині доставляє Німеччина.

Війна входить тепер у нову добу, в якій будуть панувати і рішати два великі володарі: **уголь і пожива.** А все вказує на те, що жертви в людях будуть числити на многі тисячі.

80.000 ЦАРСЬКИХ ШПИГУНІВ.

—o—

Комісія, яка з рамени тимчасового правительства займаєть ся забезпеченєм нового ладу в Росії, оголосила друком 33 довгих лїст шпигунів, інформаторів та аґентів-провокаторів бувшого царя Николая II. Ще має бути видрукованих 50 таких лїст.

Загальне число тих тихих підпор автократії має виносити 80 тисяч. Сї, котрих узнано винними без ніяких сумнівів, находять ся нині у вязницях; не є однак певним, чи їх будуть судити і карати, чи лише передержать у вязниці доти, аж мине небезпека повороту автократії. Комісія виказує подібність царської системи до колишної системи турецького султана Абдуль Гаміда II. Ріжниця є ся, що турецький султан кермував цїлою шпіонажею зі своєї палати, а русскій цар припоручив сю службу окремій інституції — „охранному отдєлєнію".

Першим дїлом революціонерів було захопити тайні документи сього „охранного отдєлєнія". Правда, богато паперів спалено підчас революції, але богато важних документів уратовано, бо вони находили ся в огнетривалих сховках. Цїла орґанїзація тайної служби попала в руки революціонерів. Також захвали ся десятки тисяч тайних звітів бувших аґентів і шпигунів. На підставі того матеріялу приготовляєть ся пятьтомова „Історія шпіонажі за Миколи II."

З приловлених документів виходить, що історія шпигунів не є така романтична, як се нераз описуєть ся в повістях. Більшість їх належала до найінтелїґентнійшої кляси робітників або до дрібної буржуазії. Їх навіть лихо плачено — около 80 рублів на місяць. Шпигуни діставали звичайно припорученя, щоби вони зістали членами тайних революційних орґанїзацій. Таким чином богато шпигунів були членами в соціяльно-демократичній партії, в соціяльно-революційній, національно-соціялїстичній і між „большевиками". Майже в кождій часописи мусїв бути шпигун. Вони брали участь у засїданях комітетів, завзивали до бунтів та терористичних актів і в час повідомляли полїцію про намірений замах. Кождий шпигун мав прибране імя (кличку), по якім його кликано. І так находить ся там „Довгоніс", „Недільний Хлопець", „Слон", „Арсеник" і т. д. Коли принадково революціонери набрали підозріня про такого аґента, то він сейчас щезав і виринав в иннім місті в иншій ролї та з иншим прізвищем у полїції.

Богато шпигунів були рівночасно в дійсности добрими революціонерами і добрими полїційними урядниками, і вони самі не знали, з ким вони властиво тримають, бо обом сторонам робили добрі прислуги. Звісний Труханов, котрого правдиве імя було Нікітін, попав в підозрінє своїх товаришів революціонерів. Вони загрозили йому смертию за його дволичну службу. Яко одиноке условє ратунку для нього, казали йому революціонери замордувати офіцира жандармерії, з котрим він працював, і він се дійсно зробив. В тойсам спосіб погиб великий князь Серґій в Москві 1905 року.

Поври шпіонажу істнувала орґанїзація злочину. Її задачею було компромітувати не-революційні товариства і страшити царя, щоби в той спосіб стягати полїційні репресії на законні товариства. Сюди також належало вбиванє „небезпечних" осіб. За забитє чоловіка плачено пересічно по 300 рублів. Між аґентами находило ся також богато женщин.

Нема сумніву, що орґанїзація аґентів-провакаторів сягала на цїлий сьвіт. На підставі поведеня деяких осіб в Америці можна судити, що вони стояли на службі „охранного отдєлєнія" і мали припорученє втиснути ся до українських товариств, аби викликувати безнастанне заміщанє та нищити в той спосіб весь український рух, так дуже зненавиджений російськими царями. Щастє, що ті часи минули.

Володимир Сиротенко.

СПЕКА.

—o—

Ні вітру, ні хмари,
А сонце пече.
Піт з людий робучих
Тече і тече.
Й хвилини спочинку
Немає для них...
Всї вони невмиті,
В сорочках брудних.
І порох і пара
І сморід і дим...
Тяжко ізза спеки
І дихати їм.
Тяженькая дума
На серце лягла,
Горячий піт ллєть ся
З їхнього чола.
А там десь далеко
Від праці і мук
Жиє, розношує
Їх вічний павук:
То в чистих хоромах,
То в пишних садах;
Не знає він спеки
І вільний, як птах.
Морську прохолоду
І зеркало рік
Вживає без праці
Один чоловік.

Берлїн, Н. Г., 2. серпня 1917.

Всьо в людях є суєтою і порожностию: їх радощі і болї. Однак лїпше є, коли миляна банька є золота ніж чорна.

—o—

Коли скажемо собі, що хочемо жити лише з тими людьми, які поводять ся з нами морально, чесно і розумно, то вкінци мусимо жити майже самітно.

—o—

Треба признати, що неможливою річею є жити з людьми, аби ніколи не грати комедії. Чесний чоловік відріжняєть ся від шубравця тим, що грає комедію тільки тоді, як мусить, аби уникнути небезпеки; коли противно — шубравець грає комедію при кождій нагоді.

—o—

Хочете знати, як робить ся карієру? Глядіть, що дієть ся в партері підчас драматичної вистави, коли є великий натовп публики: одні лишають ся позаду, перші подають ся взад, а задні висувають ся наперед. Сей образ такий вірний, що вираз лиця для означеня сього образу перейшов до народної пословиці. Про того, що робить карієру, нарід каже, що він п р о п и х а є т ь с я.

—o—

Найрозумнійша та найбільше поміркована гадка, яку виголошено в справі целїбату, є слїдуюча: „На щонебудь рішиш ся, жалувати будеш". Фонтенель в останних лїтах житя жалував, що не оженив ся. Забув про 95 лїт, прожитих без журби.

ДЖЕРЗИ СІТИ! ДЖЕРЗИ СІТИ!

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Уряд тов. „Української Січи", від. 170 в Джерзи Сіти, Н. Дж., повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ, який мав відбути ся в сю суботу, **не відбуде ся,** натомісць **відбуде ся** той сам мітінґ на другий тиждень в четвер, дня 16-го сего місяця, в церковній гали, точно о год. 8-ій вечером. На сїм мітінґу буде ся збирати як звичайно місячні вкладки а заразом буде вибір делеґата на конвенцію. Тому, кождий товариш мусить прибути під карою 50 цнт., позаяк сей мітінґ є спеціяльним мітінґом.

При тій нагоді уряд тов. „Укр. Січи" повідомляє своїх членів, щоби кождий з них **старав ся сеї суботи прибути на ПІКНІК,** який уряджує тов. Укр. Друкарів в Джерзи Сіти. Читайте оголошенє на 4-тій стороні згори. — За уряд: С. Миляновичь, предс.; А. Кругляк, секр. фін.; Е. Сойка, секр. рек.; С. Мушинський, кас.

АЛЕНТАВН, ПА.

Позір Українці з Алентавн і околиці!

Тов. Січ ім. Дорошенка, відділ Січової Орґанїзації в Злучених Державах уряджує **ВЕЛИЧАВИЙ ФЕСТИН в суботу і в неділю, дня 11. і 12. серпня 1917** від 2-ої пополудни до пізної ночи.

Українська Банда буде приґравати гостям для лучшого апетиту на морожене і инші легкі перекуски.

Січовички і Січовики виконають кілька вправ. Ряд цікавих забав як: Колесо щастя, почта любови, пилка і много инших забав.

До так доброї забави запрошуємо всїх Українцїв з Алентавн, як рівнож з Нортгемптон, з Савт Бетлеґем і Істон, Па.

За добру забаву ручить

93-94 КОМІТЕТ.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Нові зарядження для військових комісій.

Воєнне міністерство за посередництвом генерала Кравдера видало розпорядженє до говернорів усіх стейтів, аби вони налягали на підчинені їм військові комісії, щоби сі меньше увільняли мущин від військової служби. Генерал Кравдер заявляє, що закон не узнає ніякого увільненя тому, що хтось жонатий або має удержувати родину. Чи задля сих причин хтонебудь може бути увільнений, се належить до президента Вілсона.

251.900 рекрутів покличеть ся 1. вересня.

Міністерство війни покличе в короткім часі 755.700 мущин, аби з них сформувати першу армію. З того числа 251.900 рекрутів покличеть ся 1. вересня 1917 року, а військові вправи в таборах почнуть ся 6. вересня.

Редактор соціялістичної газети виступив із соціялістичної партії.

Звісний в соціялістичних кругах М. Врайт, редактор соціялістичного денника „Ді Кол" в Ню Йорку, покинув ряди соціялістичної партії, бо не міг погодити ся зі становищем сеї партії супроти війни Злучених Держав з Німеччиною.

Врайт, прокинувши соціялістичну партію, перейшов у ряди Американської Федерації Праці, якої президентом є Самуїл Гомперс, і яка провадить завзяту кампанію зі сторонниками мира.

Арештоване двох німецьких агентів у Шікаго.

В Шікаго арештовано двох бувших аташе (дипльоматичних урядників) німецького консуляту, а тепер, від початку війни, аташе швайцарського консуляту. Їх задержано яко сьвідків проти кількох Шікаґовців, оскаржених о намір викликаня революції в Індіях. Імена арештованих є: Герман Найдінґер і Рішард Кульке.

Кажуть їсти кінське мясо.

Чарлс Ґрісмер з Бруклина, Н. Й., щойно вибраний президент орґанізації Юнайтед Майстер Бучерс оф Америка, заявив, що населене Злучених Держав буде в дуже скорім часі їсти кінське мясо, бо вепрового і волового не стане.

Не забудьте про друкарську забаву.

В суботу (11. с. м.) у Флорел парку (при Анґелік і Булвард ул., у Вест Гобокен, Н. Дж., заходом українського друкарського клюбу з Джерзи Сіти, Н. Дж., відбудеть ся велика забава (пікнік), на яку кождий молодець і панночка повинні явити ся. Початок о годині 3-ій пополудни. Вступ 25 центів.

Засуджено 35 Росіян.

У Фінікс, Арізона, заарештовано 35 молоканів, членів російської релігійної секти, які 5. червня не зареґіструвались. Кождого з них засуджено на один рік арешту.

Російський консуль в Ню Йорку оскаржений.

Пані Антоніна Трейпел з Мамаронек, Н. Й., внесла до нюйорського суду скаргу на російського генерального консуля, Михайла М. Австінова, жадаючи від нього 438 долярів відшкодованя за знищене її дому під ч. 22 Вашінґтон сквер, Ню Йорк, де мешкав згаданий консуль. Пані Трейпел винаймила йому свій дім в літі 1915 року, а тепер консуль віддав їй дім в непорядній і нечистім стані. Домашні предмети понищені, газові і водні рури ушкоджені, а деревця в огороді також ушкоджені.

Знова независимий кандидат на майора Ню Йорку.

Делегати товариства дрібних доставців Великого Ню Йорку іменували Джозефа Гартіґана кандидатом на майора Ню Йорку. Гартіґан побіч Герста є другим независимим кандидатом на майора, бо не є поставлений ніякою партією.

Між нюйорськими демократами боротьба.

Демократичний кандидат на майора Ню Йорку, Джан Ф. Ґалвін, зрезиґнував, бо мав проти себе противників таки в демократичній партії. Тепер в партії ведеть ся боротьба. Одні висувають кандидатуру Еллісона, проти якого однак инші демократи висувають Німця, Ваґнера. Другі знова, побоюючись, аби майором не вийшов Герст (независимий), пропонують попирати кандидатуру теперішного майора, Мічеля.

Дівчина зрадила хлопця.

Нюйорська поліція заарештувала 22-літного Роберта Штравта за се, що він не реґістрував ся 5. червня б. р. Арештоване послідувало на донос одної дівчини, любовниці Штравта, якій Штравт в добрій вірі признав ся, що до реґістрованя не ходив і воювати також не буде.

З розпуки за Німеччиною поповнив самовбивство.

Ґеральд К. Смідт, студент університету Корнеля в Ітака, Н. Й., поповнив самовбивство, скочивши з вікна. Яко причину самовбийства подав, що не зможе пережити упадку Німеччини.

КАНАДІЙСЬКІ ВІСТИ.

Закон про примусову службу військову ухвалений.

В Канаді вже ухвалено військовий закон, який очікує лише королівської санкції і правительственої проклямації. Речинець покликаня перших рекрутів буде назначений як найскорше. До війска приналежні всі безженні мущини у віці 20—32 літ. Правительство сподіє ся дістати в той спосіб що найменьше 100.000 жовнірів.

Протест русско-української ґрупи соціял-революціонерів у Торонто.

На зборах русско-української ґрупи соціял-революціонерів міста Торонта, які відбули ся 12. липня б. р., відчитано письмо Григорія Мака з Йокогами (Японія), в якім він доносить, що російські консулі в Канаді і Злучених Державах висилають до Росії на державний кошт людий ворожих революції. Длятого згадана висше ґрупа ухвалила протест против марнованя державного гроша, видаваного на подорож людям, наскрізь ворожим поступовій Росії. В протесті, підписанім трома членами товариства, говорить ся, що під теперішну пору Росії є потрібні люди молоді і поступові, а не чорносотенці.

Брак робітників в Канаді.

Урядники департаментів рільництва трох західних провінцій: Манітоби, Саскачевану і Альберти, обчислили, що на сьогорічні жнива в трох згаданих провінціях буде потрібно що найменьше 42.000 робітників.

Зведена дівчина хотіла поповнити самовбийство.

Марія Сачинська у Вінніпеґу, Ман., убрала ся в найкрасшу сукню, яку мала, а відтак напила ся трутини, стараючи ся відобрати собі жите. Випивши трутину, вона під впливом страшного болю почала кричати. Крик вчули сусіди, покликали поліцію, яка забрала непритомну Сачинську до шпиталю. Стан її здоровля є грізний, але лікарі мають надію удержати її при житю.

Причина самовбийчого замаху не незвісна, однак з полишеного листа можна догадувати ся, що була нею любовна зрада. В листі, писанім по польськи, Марія нарікає на мущин, які доти для дівчат добрі, доки їх не зведуть, а відтак висьмівають легковірних дівчат. При кінци листа Марія взиває всі дівчата, щоби вони були осторожні в любови.

БРАЗИЛІЙСЬКІ ВІСТИ.

Українці в Прудентополи орґанізують ся в одно сильне товариство.

Бразилійська „Праця" доносить, що 24. червня б. р. у Прудентополи відбули ся великі збори, які мали характер українського сьвята.

„Праця" згадуючи про се, пише: Від сього дня починаєть ся нова ера національного житя прудентопольских Українців.

Всі дотеперішні товариства злучено в одно і названо „Україна".

Збори отворив полковник Іван Лех, покликуючи на предсідателя о. ігумена М. Шкірпана, а на секретарів В. Лопатюка і М. Войтовича.

До виділу товариства вибрано: о. К. Божуховський, голова; Т. Тихий, заступник голови; В. Лопатюк і М. Войтович, секретарі; І. Лех і М. Форкевич касієри; Т. Ратушний і О. Кузишин, виділові; В. Пурець, С. Кукуруза і С. Проць, контрольна комісія.

Чужинці вчать дітий української мови.

Доносить „Праця", що в Ірасемі основано нову українську школу, до якої ходить богато українських, а також чужинецьких дітий. В школі, крім инших предметів, вчать дітий портуґальської мови, а чужинецьких дітий, на виразне домаганє родичів, вчать української мови.

Сьвященик Ананевич в Прудентополіс.

До Прудентополіса приїхав з Озари, Арґентина, о. Омелян Ананевич, українсько-католицький місіонар.

Заробок на трупах.

Доносять з Ріо, що тамошні гробарі продають по добрих цінах золоті зуби, пльомби, цілі штучні щоки і т. п. Підозрівають, що гробарі відкопують гроби і сі річи забирають у трупів. Місцеві часописи накликують власти, аби вони провірили сю справу.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Англія обіцює відбудувати Сербію.

На обіді в Сербськім Товаристві Великої Британії, приготованім в честь сербського премієра Пашіча, в Лондоні, говорив анґлійський премієр Ллойд Джордж.

„Перші услівя мира — говорив Ллойд Джордж — се цілковите відбудоване. Я вірю в малі народи, які вміють співати про свою недолю. Сербія протягом століть оспівувала не свою побіду, але оборону від варварства. Сербія все жила надією і тепер наспів день її відноби. Нарід, який оспіває свою недолю, є безсмертний. Без ріжниці, як довго ся війна буде тривати, честь Великої Британії вимагає бачити Сербію вільною. Сербія і Бельгія були стороживими брами, яку мужно обороняли. Британія ще раз подає Сербії свою приятельську руку. Ми будемо разом бороти ся аж до побіди".

Італія проти полуднево-славянської держави.

Вся італійська преса виступила з великим обуренєм проти пляну аліянтів сотворити полуднево-славянську державу. Справу сотвореня такої держави порушено на конференції аліянтів, яка відбула ся на острові Корфу. Одна римська часопись пише, що „честь аліянтів вимагає, аби додержати обітниці", даної Італії, і що аліянти не повинні старати ся ослабити Італію сотворенєм такої полуднево-славянської держави, котра є абсурдом.

Німецький публіцист жадає звернути Альзацію і Льотарингію.

Максиміліян Гарден, славний німецький публіцист, в останнім числі часописи „Цукунфт", яку правительство недавно сконфіскувало, зажадав, аби Німеччина згодила ся на голосоване населения Альзації і Льотарингії, де воно хоче прилучити ся. „Мусимо розуміти, — пише Гарден — що в будучности ніхто не сьміє нікого гнобити".

Гроза зелізничого страйку в Еспанії.

Марево зелізничого страйку знова нависло над північною Еспанією. Союз зелізничих робітників стратив надію, аби правительство могло полагодити домаганя робітників. Одинока надія, се компанії. Коли компанії згодять ся на домаганя робітників, страйк промине; колиж відкинуть домаганя робітників, страйк вибухне безпроволочно.

Експльозія амуніції в Кракові.

Віденські часописи доносять, що недалеко Кракова вибухла експльозія в складах амуніції. Згинуло 48 артилеристів і богато поранено. Експльозію спричинила соняшна спека. В самім Кракові експльозія спричинила великі шкоди. Тисячі шиб вилетіли з вікон.

Польські посли, зібрані в Кракові, аби обговорити справу експльозії, зажадали безпроволочно перенести всі склади амуніції далеко поза Краків.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

І. Г., Арлінґтон, Н. Дж. — „Зійшла Зоря" не надаеть ся до друку. Тепер наспіли часи, що нам вже годі дальше сумувати, прибивши себе сумом, нічого не робити, лише плакати. Про жовнірську долю досить вже плакали і дальше плакати нічого не поможе. Впрочім вірш заслабо зложений. Нема в нім (крім заголовка, який до змісту вірша ні пришити ні прилатати) навіть одного слова, яке зворушило би чуте читача. А на такі річи шкода місця в ґазеті.

Селянин із села Горожанка велика, пов. Рудки, Галичина. — Прочитайте собі повисшу відповідь і пристосуйте ся також до неї з Вашим віршом.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Українське Братство св. Андрея, від. 66 У. Н. Союза в Ню Йорку
устроює
ВЕЛИКИЙ РІЧНИЙ ПІКНІК
в неділю, 12. серпня 1917
В FRANK KOHN PARK, cor. Forest and 12th Street, Winfield, L. I.

Музика першорядна. Вступ 25 цнт.

Дорогі Братя і Сестри! Устроюючи сей пікнік, ми мали на ціли дати нагоду всім нашим Українцям в Ню Йорку і околиці зійтись враз з родинами і знакомими, спільно і свобідно забавити ся, заспівати і розірватись по тяжкій праці а що найважнійше віддихнути сьвіжим воздухом. Тож спішіть громадно на сей пікнік. — За добру забаву ручить
93-94 Комітет Бр. св. Андрея.

ДОРОГОВКАЗ ДО ПАРКУ: З Ню Йорку взяти 2-гої евні елевейтер до 57-ої стації, пересісти на Асторія трен, переїхати на 59-ій ул. через Квінсборо міст і на Квінсборо Плаза стації пересісти на Корона трен і висісти на Фіск Аве. Або взяти Собвей до Ґренд Сентрал стації і пересісти на Корона субвей і висісти також на Фіск Аве., два бльоки на ліво до парку. Також можна взяти Корона кару на 59-ій улиці на другій евені на мості і їхати аж до Вінфілд, Рікер Аве. або 8-ої ул., там висісти і перейти два бльоки на ліво до парку. Кар фер всего 5 центів.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Івана Франка, від. 103, повідомляє всіх своїх членів, що мітинґ відбудеть ся в суботу, 18. серпня, о годині 7.30 вечер. Кождий член має явити ся на той мітинґ, бо є важні справи до полагодженя. Котрий член не явить ся, заплатить приписану статутом кару. — Маґеровський, предс.; Березовець, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Місячне і спеціяльне засіданє товариства „Запорожськоа Січ", від. 371, відбудеть ся сеї суботи, 11. серпня в ср. галі при 49-51 Бікон стр., Нюарк, Н. Дж., о годині 7.30 вечером. Просить ся всіх членів, аби явили ся на засіданю, бо є дуже важні справи. Неявивший ся член підлягає карі $1.00, а урядник $2.00. — Г. Романків, секр.

ВІЛМІНҐТОН, ДЕЛ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 247, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітинґ відбудеть ся в четвер, дня 16. серпня б. р., в гали церковній, о годині 7.30 вечером. Просить ся всіх членів, щобя явили ся на тім мітинґу, бо будуть важні справи до полагодженя. Також будеть ся приймати нових членів до братства, а до У. Н. Союза за половину вступного. Приходіть і записуйте ся в члени У. Н. Союза, бо се є найліпша українська орґанізація в Америці. — М. Біян, секр.

ДО АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО БЮРА

надійшли з краю і доси лежать невідібрані листи для слідуючих осіб:

86) Гринда Гринько від жени і доньки, Ляшки завязані (3 листи).
87). Гуля Пелягія від батька Олекси, Нанюнечне, Яворів.
88). Гунька Семен Андрій, від батька Андрія, Завалє, Снятин.
89) Гук Андрій від жени Марії, Замехів, Радимно.
90). Гуняк Блажей від жени, Фензендорф, Любачів.
91) Гушулей Ілько від батька Якова, Королівка, Корнич.
92) Гузарський Йосиф від Гавриляна Івана від жени Юлії, тепер в Малашівцях
93). Гребенчук Никола від сестри Марії, з бараків в Каринтії.
94) Григорчук Василь від брата Олекси, з російської неволі.
95) Глушка Василь від жени, Боссири.
96) Горбата Евдоха від Івасина Олекси, з італійської неволі.
97) Ільчин Андрій від сина Григорія, з італійської неволі.
98) Ільницький Кастан від Марії Ключевської, Олеша, Товмач (2 листи).
99). Іванець Николай від жени, Станиславчик.
100) Іванчук Юрко від сестри Марії, Рудники.
101) Іванишин Федор від жени Ефрозини, Гринівці, Товмач.
102). Яцишин Максим від жени, з бараків в Каринтії.
103) Янчук Стефан від Анни Ващук, Городовці, Сокаль.
104) Явна Настя від сестри Марини, з бараків в Каринтії.
105) Еленюк Дмитро від родичів, Чернівці, Буковина.
106) Якубяк Никола від жени Марії, Задібрівці, Снятин.
107) Іванчук Юрко від брата Николи, з російської неволі.
108) Качмар М. від жени, Гнатковиці.
109) Качмар Йосиф від жени Параньки, Новосільки, Яворів.
110) Калиновський Франк від жени Йосифи, Орховичі, Судова Вишня.
111) Калитчук Олекса від жени Марії Калів, Снятин.
112) Канюка Лука від жени Насті, Остобуж, Угнів.
113) Канюка Юлія з Потутор, від Василя Гермолюка, з Відня.
114) Карбовник Тома від жени, Ожомля, Яворів.
115) Карпюк Василь від жени Марії, Тучапи, Попельники (на Росію).
116) Касіян Михайло від Катерини Бартко, Мікулинці, Снятин.
117) Кийовський Леопольд від Франка Кийовського, з Росії.
118) Кіндрачук Стефан Івана від Петра Токарика Дмитра, з італійської нев.
119) Кінащук Іван від жени Вероніки, Петричанка, Каменка, Буковина.
120) Кипріян Н. від сестри Агафії Никон, Свитазів, Сокаль.
120) Клодницький Михайло від жени Каролини, Хотимир, Товмач.
122) Ключук Ілія від жени Оліяни, Лужани, Кіцмань, Буковина.
123) Климчук Дионизій від жени Евки, Копитів, Тартаків.
124) Климчук Тимко від жени Анни, Свитазів, Сокаль.
125) Кмошик Розалія від Йосифа Кмошик, Семигинів, Стрий.

(Дальший тяг наступить).

Належитість за кождий лист виносить 50 центів.

Гроші треба посилати в моні-ордерах або в готівці на адресу:

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.,
520 E. 6th St., New York, N. Y.

КОНВЕНЦІЙНІ ПРОЕКТИ.

3.

Хоч наша орґанізація на послідній конвенції в Бофало зістала основно зреформована, то всетаки найдуть ся такі справи, котрі конечно треба обговорити. Щоби з наших проєктів була якась користь для орґанізації, то не треба мішати одної справи з другою, параграф з параґрафом, але над кождою зосібна застановити ся і її улїпшити, доповнити або знести.

Справу з „лінами" можна буде порішити на конвенції, але аж тоді, коли делеґати почують звіт фінансового секретаря У. Н. Союза, згідно звіт стейтового контрольора зі стану майна нашої орґанізації.

Справа злуки всїх українських запомогових орґанізацій не є така легка, як на око виглядає. Кожда з тих орґанізацій має свою питому політичну чи партійну закраску і кожда старає ся про свої власні інтереси. Очевидно, що обговорювати сю справу можна, бо при добрій волї неодну трудність дасть ся усунути. На всякий спосіб було би добре розпочати в тій справі якісь переговори з иншими українськими орґанізаціями, а наш У. Н. Союз може дати до того початок.

Щодо справи, аби відділи діставали перед конвенцією друкований звіт, — як се пропонує о. Хомяк — то я гадаю, що се не є проєкт, лишень виповнене ухвали з минувшої конвенції, бо ся справа була вже рішена в той спосіб, що головний уряд настановляє перед конвенцією з ріжних стейтів 5 контрольорів, котрі мають фінансовий стан каси У. Н. Союза ще перед конвенцією докладно перестудіювати і здати з того перед делеґатами відповідний звіт.

Справа подорожних коштів і дієти поодиноких делеґатів вимагає, щоб над нею застановити ся і поставити перед осуд обі сторони, то є У. Н. Союз яко орґанізацію і її поодинокі відділи: богатші і біднїйші, близші від місця, де відбуває ся конвенція, і дальші.

На минувшій конвенції ухвалено, що відтепер кождий відділ У. Н. Союза, котрий хоче мати свого репрезентанта на конвенції, мусить його вислати своїм коштом, оплатити йому подорож і дієту. Розуміє ся, що ніхто не схоче з патріотизму викинути кілька десяток зі своєї кишені... Вже тепер показує ся, що котрого відділу каса є богатша, то такий відділ буде ще міг вислати делеґата, однак богато відділів мають свої місцеві каси вичерпані на бенефіти для своїх членів. Але допустім, що в касі якогось відділу находить ся трошки гроший, але сей відділ є далеко віддалений від тої місцевости, де має відбути ся конвенція. Єсли вже кошти подорожи делеґата (без дієти) будуть великі, то як же такий відділ може ті кошти покрити? Він може хиба дати повновласть якомусь иншому делеґатови, а тоді один делеґат буде заступати кільканайцять відділів. Конвенція буде тоді складати ся з кільканайцяти делеґатів і тих кільканайцять делеґатів, що схочуть, те й зроблять...

Ми вже нині бачимо, що ся справа, яка зістала ухвалена на минувшій конвенції, є непрактична, і тяжко буде її перевести в житє, бо завсїди будуть нарікання та невдоволеня як поодиноких відділів так і членів.

Ви возьміть собі за примір якийнебудь (може навіть Ваш власний) місцевий відділ, то є братство чи товариство, як на декотрім мітінґу має рішити ся важна справа, або вибір місцевих урядників, а тут якраз не посходили ся всї члени, або лише більша часть, а справа є так важна, що її конче треба рішити і ухвалити і таки ухвалює ть ся. Тут вже не треба Вам і говорити, як зараз по мітінґу сиплять ся ріжні нарікання зі сторони тих членів, котрі не були присутні на данім мітінґу, де рішала ся якась важна справа. Можете почути таке: „Зійшли ся — каже — зількома членами тай ухвалили, що самі хотіли... Тепер нехай самі сповнять, а я не дам ані одного цента!" І так нераз се невдоволенє є межи членами через довший час. Прошу не забувати, що се лише місцевий відділ, а що-ж допервa може бути по конвенції?... Може до того прийти, що роздор по відділах і межи членами буде тривати від конвенції до конвенції, через що наша орґанізація може богато потерпіти, а ми знаємо з практики, що наш чоловік, коли є присутний і бачить, як справу розбирають другі, мудрійші делеґати, і йому дасть ся виговорити, тоді він, повернувши з конвенції домів, каже: „Я там був, я се добре розумію, бо сю справу розбирали всї делеґати і я сам прийшов до переконаня, що так добре і так мусить бути!" Тоді є спокій, є свобода слова і волї, а позатим всім такий делеґат, приїхавши домів з конвенції, набрав більше знаня, патріотизму і стає в своїй місцевости подвійно працювати для добра орґанізації і свого народу.

Щоби сю справу покінчити з користию для У. Н. Союза і для відділів, я ставлю від себе пропозицію, щоби не тільки на будуче, але кошти подорожи делеґатів і їх дієти ще сеї конвенції були покриті з розмету по всїх відділах. Розуміє ть ся, що до сього розмету не мають ся вчисляти дієти і подорожних коштів головних урядників, коштів за конвенційну галю і таке инше. Я розумію розмет на кошти подорожи і на дієту лише самих делеґатів, котрі репрезентують свої відділи. Коли воно так зробить ся, то тоді сильнїйший відділ допоможе слабшому і в сей спосіб усі відділи зможуть вислати своїх делеґатів. Адже наш Союз стоїть на такій засаді, що один другого повинен підпомагати: богатий біднїйшого, а сильнїйший слабшого. Я ґадаю, що коли раз на два або три роки члени У. Н. Союза заплатять спільно розмет своїх делеґатів, які їх заступали, по 20 або 25 центів, то се цілком є справедливо, і ніхто з сеї причини не буде мати жалю. Ми знаємо, що головні урядники У. Н. Союза, як де виїзджають в урядовій справі, чи на контролю чи на конвенцію, то кождий має свою подорож плачену і дієту з головної каси У. Н. Союза, до котрої всї члени платять; длячого-ж відділ мусить викинути зі своєї каси значну часть гроша? Таж ті гроші у відділовій касі є виключно на бенефіти.

Можливо, що дехто з членів скаже: Нехай кождий відділ зробить собі розмет через місяць або два, щоб оплатив свого делеґата. Дуже добре, алеж се є одно і тесамо, бо і давнїйше був розмет на те, аби покрити кошти конвенції. Можливо, що декотрий відділ вийшов би і на тім, як би зробив собі сам розмет на свого делеґата. Коли такий відділ числить 150 членів, а знаходить ся недалеко від місця, де має відбути ся конвенція, то зробить на 150 членів розмет по 25 центів і ще покриє кошти делеґата і то дуже ніяло. Але що зробить той відділ, котрий числить 50 членів і находить ся десь аж на вестах, а місцева каса є бідна? Як він зробить розмет на 50 членів, то буде всього $12.50, а се чейже замало... Отже такі відділи безуслівно не можуть вислати делеґата. А коли би був розмет, то один за другого покриє кошти і не відчуває ть ся жадної страти.

Над сею справою я прошу чесних делеґатів подумати і на сїй конвенції привернути до старого житя, бо конвенція ухвалює і конвенція має право знести.

А тепер инша справа. Член належав до У. Н. Союза через 5 або 6 літ і віділзджає до краю. Його фінансові обставини не зізволяють, аби він з краю міг платити. Або таке: Член належав кілька літ до У. Н. Союза, а тут впало на нього якесь нещастє. Його матеріяльні відносини є такі лихі, що він дальше не може належати, бо не має відки платити. Відділ заплатив за нього місяць-два і виключив. Або ще таке: Наш чоловік належав через 5 або 6 літ до У. Н. Союза, нарешті виїхав до краю, з краю не платив, бо не міг, однак за два роки, чи скорше, він знова приїзджає до Америки. Коли він платив до У. Н. Союза через кілька літ, то його грамота мусить щось вартувати — скажім: яких $35 чи $50. Тепер він приїхав з краю назад до Америки, межи своїх, а свої та до свого і давай його знова вписувати до У. Н. Союза. Розуміє ть ся, що другий раз його вже тяжше вписати. Він каже: „От я вже перше належав до Союза через 5 літ, платив за такі літа точно що місяця, тай нічого з того не маю. Таксамо і тепер буде. Ні, я вже більше не хочу, а як — каже — впишу ся до порядної анґлійської ассекурації, то буду знав, що за кілька літ моя поліса буде щось варта. А як схочу, то ще і пару доларів мені на ню позичать". Чиж се не правда?

Над сею справою нам треба конче застановити ся, так, аби все члени були задоволені з матеріяльного боку, бо се Америка. Як чоловік не знайте сатисфакції у свого, то мусить іти до чужого, бо то за гроші. І на се я ставлю пропозицію, що член, котрий належав до У. Н. Союза через 2, 3, або 5 літ, а через якусь причину виступив, будьто виїхав до краю, будьто через лихі відносини в родині, а за рік або 2 знов хоче вступити, то коли належав один рік, щоб від такого члена хоч жадного вступного не брати ані до Союза ані до відділу, до якого би він не вступав (виключаючи товариську чи братську відзнаку). Далі, коли належав після нової системи і платив після літ через 5 або 6 літ і перестав, а по році чи двох літах хоче знова вступити, щоб такий член мав право підписати „лін" яко довг на ту суму, яку він через рік чи більше мав зложити, і яка опісля відтягнеть ся з його посмертного, а тайті літа будуть йому почислені, і розуміє ть ся таксамо не платить вступу, як знова вступає, а права яко старого члена привертають ся йому назад. В такім случаю члени завсїди будуть мати користь і довіре до своєї орґанізації, та не будуть шукати захисту по чужих „іншуренсах", бо знайдуть тісамі користи і в своїй орґанізації.

А тепер трета справа. Як нам відомо, при У. Н. Союзї істнує осібний виділ „Просьвітної Комісії" зі секретарем та осібним редактором. Розуміє ть ся, що на ту „Просьвітну Комісію" члени У. Н. Союза платять осібні фонди, з котрих ми маємо просьвітити ся... Ся справа менї не є цілковито ясна. Ми платимо на той просьвітний фонд, але ті гроші є цілковито викинені. Давнїйше то бодай книжочку член міг дістати, а тепер ті шпальти „Просьвітної Комісії" в „Свободі", то цілковито не приносять найменьшої користи для членів, бо самі знаємо, що в сїм часї нарід шукає за новинками з поля війни. Що кождого інтересує найбільше, се він перегляне і другого дня завине собі „лонч" до роботи, а в „Просьвітний Кутoк" навіть не загляну в.

Я гадаю, що на сїй конвенції треба би той „Просьвітний Комітет" знести, а гроші, які складає ть ся на просьвітні фонди, давати на стипендії тим дітям, котрі мають дар до науки, а родичі, які є членами У. Н. Союза, не мають відки їх посилати до висших шкіл. Тоді справді буде просьвіта, бо будемо мати з нашої українсько-американської молодїжи інтеліґенцію, котрої нам в Америці якраз бракує.

Ще одна справа. Один головний урядник, а два головні уряди. Се після мене не поступово. Ми знаємо, що в нашій орґанізації є члени кваліфіковані, щоби було з кого доповнити чи вибрати урядника, котрий поза свою денну працю може за відповідну винагороду виконати ту службу, яка на нього буде наложена. Тимсамим і справа орґанізації пійде лучше, бо кождий буде старати ся зі своєї задачі перед загалом членів як найлучше вивязати ся, а також один над другим буде мати більшу контролю.

Стефан Миляновиц.

4.

Дуже важна річ, яку сегорічна конвенція мусить рішити, се справа старих членів, перших піонірів-оснувателів нашої орґанізації. Конвенція в Бофало, не уважаючи на їх заслуги, поставила їх на рівні з новоприступаючими членами. Приказала їм платити так, як би вони ніколи не були членами нашої орґанізації, а щойно приступали. Через се чули ся вони покривджені і стали громадно опускати свою матір-орґанізацію, а з собою потягнули і молодих. Аби сїй дезерції якось зарадити, головний уряд ухвалив, що старі члени можуть платити після літ, які мали, вступаючи до орґанізації, але за се мусять взяти на своє посмертне довг, „лін", чи $200 чи $100 чи $50 чи меньше, відповідно, чи довший чи коротший час був членом. З тої ради скористала лише часть старих членів, а прочі таки воліли платити більше, коби тілько по їх смерти родина могла отримати ціле посмертне.

Книжочка під заголовком „Пане товаришу, чи ваша родина дістане запомогу по вашій смерти", видана „Просьвітою, пояснює дуже приступно цілу справу „лінів". Іменно член, що взяв позичку „лін" на своє посмертне, мусить сю позичку сам своїми грішми звернути до орґанізації, коли хоче, аби по його смерти родина отримала цілу суму, на яку себе заасекурував, вступаючи до орґанізації. Коли того довгу „ліну" він не віддасть до головної каси, то орґанізація по смерти такого члена має право стягнути собі з посмертного, а решту виплатити родині.

Та гол. екзекутивний комітет з контрольною комісією на засїданю дня 24. цьвітня 1917 р. ухвалив відписати „ліни" о 50%, а з попереднім 25% то є разом о 75%, або иншими словами: зменьшив „ліни" о три четверті части. Значить ся, що старий член, що взяв „лін" приміром на $100, відтепер має лиш $25 „ліну", то є довгу на своїм посмертнім, хоч сам він ні одного цента не віддавав. І в своїм розпорядженю гол. екз. комітет заявляє, що по короткім часї і сей малий довг, який ще тяжить на посмертнім, і він щезне зовсїм, то є посмертне буде варта $1000, як би і сего, що не брав „ліну". Через сю ухвалу старі члени, що не взяли „ліну" і платять місячно далеко більше, чують ся справедливо покривджені. Покривджені тим, що гол. екз. комітет сплатив грошем орґанізації три четверті части довгу тим членам, котрі обовязані були сплатити орґанізації свій довг „лін" своїм власним грошем. Длятого то я в ч. 67 „Свободи" писав, щоби скликати конвенцію і ту кривду членів вирівнати. Бо коли орґанізація за одних старих членів сплачує їх довг і позволяє їм платити низонькі місячні вкладки, то тим скорше повинна винагородити і тих старих членів, що не взяли „ліну" і платять високі вкладки. І я радив: або най таксамо посмертне тих членів зростає, або най орґанізація зверне їм якусь суму в роді дивіденди.

Пан Гринько Болюх мене не порозумів і що иншого менї підсуває.

Позаяк „лінів" не ухвалила конвенція, бо про се нема в наших статутах ніякої згадки, позаяк через ті „ліни" трактує ся старих членів одних як від мами других як від мачохи, длятого я предкладаю:

1. Покасувати всї „ліни"-довги.
2. Всїм старим членам позволити платити від літ, які мали, вступаючи до орґанізації, або дуже приближно до тих літ, о скілько на се позволить маєток.
3. Всїм тим старим членам, що не затягали „лінів" і платили після літ, як заведено нову систему, предкладаю, аби сю надвишку, яку вони заплатили до головної каси, звернути їм, або зарахувати яко наперед заплачені вкладки.

о. Д. Хомяк.

Олів Шрайнер.

Мрії.

I.
ОГОРОД РАДОСТИ.

Вона ходила по грядках, а за нею уносив ся приємний обильний запах; вона збирала богато цьвітів своїми руками. Тоді прийшов Обовязок в своїй ясній білій постати і глянув на неї. А зараз потім вона перестала збирати цьвіти і відійшла на бік з усьміхом, тримаючи в руках повно цьвітів.

Тоді Обовязок — той що має ясне ніжне обличе — прийшов знова і ще раз глянув на неї, але вона вже відвернула свою головку від нього. Вкінци вона глянула на нього і кинула йому найгарнійшу цьвітку, яку мала, і мовчки відійшла.

Тоді він знова пійшов за нею. А вона застогнала, звісила свою головку на діл і звернула ся до воріт. Але коли вона виходила, обернула ся назад себе і глянула в соняшнім сьвітлї на личка білих цьвітів і заплакала з туги. Тоді вона вийшла, а двері замкнули ся за нею раз на все; але все ще в своїй руці вона тримала китицю, яку зібрала, а запах розносив ся довкруги в самотній самоті.

Але він все ішов за нею. Ще раз станув перед нею зі своїм блїдим, смертним лицем. І вона знала, пощо він прийшов: вона розігнула пальці і пустила на землю цьвіти, які так полюбила, і пійшла дальше без них зі сухими, зболїлими очима. Тоді останний раз він прийшов. Вона показала йому свої порожні руки, які вже нічого не тримали тепер. Але він все ще глядів. Тоді вона отворила свої груди і витягнула відтам малу цьвітку, котру там укрила, і положила її на піску. Вона вже не мала більше нічого і відійшла, а сірий пісок віяв довкруги неї.

II.
В ДАЛЕКІМ СЬВІТІ.

Є собі сьвіт на одній віддаленій зьвізді, де трохи инакше йде житє, ніж тут.

В тім сьвіті був мущина і женщина; вони мали однакове занятє, ходили разом рука в руку і стали приятелями, — але таке лучаєть ся також і на сім сьвіті.

В тамтім сьвіті є щось такого, чого нема тут. Там був густий лїс; в нім росли дерева дуже тісно, попереплїтані зі собою, а сонце не могло передерти ся через гиляки; саме там стояв храм. В день все було спокійно, але в ночи, коли моргали зьвізди, або сьвітив місяць на вершки дерев, то на долї все було тихо. Коли часом хтось приповз самісінький та клякнув на степенях камінного престола і, відкриваючи свої груди, зранив їх так, що кров потекла по камени, то, о щонебудь він тоді молив ся, отримував. А все те дієть ся, як я згадав, тому, що се є дуже далекий сьвіт і там инакше йдуть події ніж тутки.

І так мущина і женщина ходили разом, а женщина добра бажала чоловікови. Одної ночи, коли місяць сьвітив так, що листє дерев яснїло, а филї моря сяли сріблом, женщина сама пійшла до лїса. Там було темно; місячне сьвітло падало лише місцями на сухе листє під її ногами, а галузи зчіпили ся кріпко понад головою. Чим дальше в лїс, тим ставало темнійше і навіть місячної ясности не було вже видко. Так вона прийшла до сьвятинї. Тут клякнула на степенях і молила ся; але відповіди не було. Тоді вона відкрила свою грудь; острим з обох боків каменем, який там лежав, зранила вона себе. Краплї капали поволи на камінь, а з гори дав ся чути голос: „Чого ти бажаєш?"

Вона відповіла: „Є один мущина; я уважаю його за найціннійшу річ для мене. Я хотіла би, щоби він дістав те, що найлїпше для нього".

І запитав голос: „А що се має бути?"

А дівчина відповіла: „Я не знаю; лише хочу, щоби він мав те, що для нього є найлїпшим".

І голос сказав: „Твоя молитва вислухана; він дістане се".

Тоді вона встала. Вона прикрила свої груди і кріпко рукою держала на них свою одїж; скоро бігла з лїса, аж сухе листє підлїтало за нею. Легонький вітрець повівав серед місячної ночи, а пісок блищав на морськім березї. Вона бігла здовж гладкого побережа, аж нагло станула тихо. На воді щось рухало ся. Вона заслонила свої очи рукою і вдивляла ся пильно. Се був човен; він скоро ховзав ся по ясніючих филях на повне море. Хтось там стояв просто в нім; лиця не можна було бачити, але вона знала сю постать. Вона плинула швидко; здавало ся, неначе би ніхто не веслував; місячне сьвітло не дозволяло її бачити виразно, а човен був далеко від берега. Здавало ся одначе, що там ще була якась постать, що сиділа коло керми. Скорше й скорше мчав ся човен по филях, щораз дальше від берега. Дївчина бігла здовж по березї, але ніяк не могла зблизити ся до човна. Одїж, яку вона кріпко держала, почала повівати вільно. Вона простягнула свої рамена, а тоді місяць осьвітив її довге, розхрістане волосє.

А голос побіч неї шепотом запитав: „Що се?"

Вона закричала: „Своєю кровю я окупила найціннійше добро для нього. Я прийшла сюди, щоби йому передати сей дарунок! А він втікає від мене!"

Голос зашепотів лагідно: „Твоя молитва зістала вислухана. Найціннійше добро він дістав".

„Яке-ж се добро?"

І відповів голос: „Якраз се, що він міг тебе покинути".

Дївчина станула тихо.

Далеко на морю лодка щезла з очий серед місячного сьвітла.

Голос запитав лагідно: „Чи ти вдоволена?"

А вона сказала: „Так, я вдоволена".

Під її ногами ломили ся филї довгими струями на березї.

